

Sygn. akt IV CSK 90/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku E. B.
przy uczestnictwie M. B.
o podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt IX Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę
7 500 (siedem tysięcy pięćset) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami wprowadzenia środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazał, iż w jego ocenie istotnym zagadnieniem prawnym jest dopuszczalność i zasady stosowania możliwości ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym i rozstrzygnięcia nierównych udziałów na niekorzyść małżonka, który pomimo zajmowania się gospodarstwem domowym oraz pracą na rzecz gospodarstwa rodzinnego w mniejszym stopniu przyczyniał się zarówno do powiększania majątku wspólnego, jak również zaspokajania potrzeb rodziny.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05).

Skarżący nie sprostął powyższym wymogom z uwagi na to, że poruszona przez niego problematyka przesłanek ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków nie na waloru nowości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano już, że według art. 43 § 1 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe

udziały w majątku wspólnym. Zgodnie zaś art. 43 § 2 zd. 1 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, aby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Regulacja art. 43 § 2 k.r.o. formułuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne "ważne powody" nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie - nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym "ważne powody". Wyróżnienie przez ustawodawcę tych dwu przesłanek sprawia, że sam nierówny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego nie może być uznany za ważny powód w rozumieniu komentowanego przepisu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CSK 553/12, OSNC-ZD 2014, Nr B, poz. 24, z dnia 6 kwietnia 2005 r., III CK 469/04, nie publ., z dnia 8 lutego 2018 r., II CNP 11/17, nie publ.) Ważne powody na gruncie omawianego unormowania jako okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do której powstania ten małżonek nie przyczynił się (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 dnia września 1997 r., II CKN 306/97, nie publ., z dnia 21 listopada 2002 r., III CKN 1018/00, nie publ.). Podkreśla się przy tym, że ocena ważnych powodów ma nie tylko aspekt majątkowy, ale również etyczny, co wyraża się w postulatcie dokonywania ich oceny przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Należy mieć na względzie całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciążących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 259/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 92).

Skarżący nie przedstawił nowych argumentów odnoszących się do wskazanej w skardze problematyki, nie wykazał więc, że zachodzi potrzeba ponownego zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o kosztach rozstrzygając na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w związku z § 2 ust. pkt 9 i 4 ust.1 pkt 8 oraz w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U.2018, poz. 265).

jw